

Dawuda

Jamanku Israyel, a kanaanjo kalaalinno gandékinene buruhu dííneŋ jamaŋinak. Lentaareŋ mara fam ampútpuŋ a frontiyeerhu Keenan kanda Dííno bėnnireeniŋ k'anŋan na n'anfoyne gúlokunom. Dííno ayéjeeniŋyej mara andékinkineh a kanaanjo kalaalinno baman fo immerenŋ nip m'anfoyne guŋano Keenan annirohunehe.

Angu inini, dííneŋo jamaŋinako awusunawusuna. M'anfoyne guŋano Keenan, immerenŋ nip anniironiíro. Angu jaraŋínin anfaŋk ampút a fárontiyero. F'ampútne a fárontiyero, Dííno atéekinteekin Musa k'aŋaf a montań adúk. Baŋpúti ka bikelihi montańo amukne, Dííno

ajellihinem Keenan, didiirango di Díino
ajíkirindne Ibrahiima ingi dimbayankánam.
Angu man na Musa aniirone.

Musa baniroy, údiigeeno m'aretuhne
Josuwe adoone bunoochunkunom.

Lentaarenj mara Josuwe, úmár ankokayne
ingi índiigeeno haalango ingi inako m'anjane
faliiho buninginkinku didiirahu Keenan. Fo
índukongo anyéjne, «Jamanku Keenan
anyikyik sembe dáde. Ambujhune
mintor!», Josuwe ayéji, «Díino
akááñinkineh mintor k'infanjaheeni.
Índokoonu inñaamálineeni.» Angu ni
Josuwe adómne gúloku Díino niiroron ingi
fulankánam ingi índukongo m'anfoyne
gúloku Díino. Angu Josuwe anohurne
jamanku Israyel f'anjane Keenan.

Banḡani a didiirahu Keenan, jamanku Israyel anñaamálin jamaḡo m'angune na. Marigeno, jamanku Keenan anyikyik sembe dáde. Ankelikeli. Akooroḡo jup anyikyik ñanlód ñankelihi ñandóorlin bukoor bukoor. Anyikyik sembe. Kanda Díino afaḡi jamaḡo nip bayikhu sembe. Ámár akááñinne jamanku Israyel k'anfaḡána jamanku Keenan. Bukooro buliiho b'anñaamálinne, gurethinem Jeriko. Jeriko ayikyik sínlod sinkelihi s'adóorlin bukooro nip. Kanda Díino akankaan ki sínlodo símár anen ki jamanku Israyel anḡan k'andooh bukooro.

A waato ámár jamaḡo m'angune Keenan anlápurlápur dáde. Búuñaraḡaḡ Díino haani hotir. Gambúuñabuuña hafaaso k'anyéjeh hafaaso ingine dínkinin. Gandaamuladaamul jarakánin iniman

leeyanango k'ambúuña dínkinin. Angu Díino
ayehenyehen jamanku Keenan n'anlápurne.
Ayeheneeninyehen a gubaarhu jamanku
Israyel. Jamanku Israyel anñaamálineenin
k'anfanánaheenin anwat didiirahánin.

Angu, Díino afak akaan h'ajíkirindne
Ibrahiima. Hوران gajíkirindne Ibrahiima?
Ayéjemyej mara dimbayankánam
anguyhuneh siy adé. Faka, siyo nómar
amuyhuneh didiirahu Keenan. Angu, Díino
akankaan h'ajíkirindne Ibrahiima. Akaan ki
jamanku Israyel anfanána jamanku Keenan
k'ammuy didiirahánin.

Josuwe, baniroy mees, díinenj kemenj
arenekenj awusuna. Buruhu díinenjo ámaránj
jamanku Israyel anyikyik seefenj jup.
Ayikyiker waatanj no jamanku Israyel

anhunnam Díino k'ankomb buramunku
hafaaso, díinenku jamanku Keenan.

Gankaani nim, Díino ayeheneeeniṅ. Abúuñ
jamaṅ índukoṅ k'anñaamálineeniṅ.

Anñaamálineeniṅ fo jamanku Israyel andék
ankúbul jamméejenkinin imbi Díino a
gubaarhu hójondoṅo h'ankanne, k'ankiina
Díino k'akááñineeniṅ. Waato noṅon noṅon
gankiinay Díino, Díino acaabendeeniṅ seef
k'anohur jamanku Israyel k'anñaam
anfaṅána ñanrumukinin.

A waato nómár Israyel ni yikireneṅ umaasa
iniman ni jamanku akooroṅo n'andóorlinne
Israyel anyikne. Díino ingine umaasahu
Israyel. Kanda miñireṅ, jamanku Israyel
ansíiba k'anyik umaasa iniman ni siyeṅo
adúkoṅo anyikne.

A waato ámár, seefhu Israyel, gurethinem Samuwel. Díino bafégi ni jamanku Israyel ansíibane umaasa atéekin Samuwel mara údiigeen m'aretuh Sol aguyhunehe umaasahánin uliiho. Angu, Samuwel adék imbi Sol ba búteekinkinem mara úmár aguyhunehe umaasahu Israyel. Bapúti imbi Sol, akaan inini: Adooh gúluno g'ayikne dúlino k'ahupun a bigokunom. Gúmár ajellihinne Sol mara Díino acaabenemne. Úmár aguyhunehe umaasahu Israyel.

Angu, Sol aguy umaasahu Israyel uliiho. Faliiho, aguyguy umaasa újooni, kanda bamiñiimiñ afuuhurinoora. Alah mara apiren akaan hojon hojon h'asíibane, haani ho Díino adígumne. Samuwel gayéjem, «Díino ayéji mara uñantay ukaan inho,» Sol dakaan hómár. Buruhu k'abúuña

gúloku Díino, awosen ayéj, «Me ingine umaasaño! Ipiren ikaan hojon hojon h'ésiibane.» Bafégi n'afuuhurinoorane, Díino alah k'acaaben umaasa úduk k'adooh bunoohungku Sol.

Jantentej Gúloku Díino:

¹ Umuyhintor ayéj Anabila Samuwel:

- Bádánj bim butifhu mahar a gubaarhu umaasaño Sol! Me ífunnemfunn ki daguy umaasahu Israyel. Inini, doohor dúlino k'urun a gúluno k'íbuuño imbi Jesi a bukooro b'aretuhne Betlihem. Bim gísiibane k'údek mara icaabencanaaben imbi imberenkinem údiigeeno m'añantane aguy umaasaño.

² Bayennehini hómár Samuwel ayéj
Umuyhintor:

- Neeraŋ gídekehne bukaanorumo?
Sol aji apájuli mara me ba bukaano
nim fo abujoom!

Angu fo Samuwel alóbne nim
Umuyhintor ayéjem:

- Inini, udokuneh koyaana k'údek ba
bim Betlihem. Gúputi úyej jamanku
bukooro «Bukanduku Umuyhintor
leeyano gídekuntne.» Nim
guteekinkinehne ñamhu bukooro.

³ Ufak uhuy údiigeeno m'ílobne
m'aretuhne Jesi k'adéker asor
budaamihu leeyano. Udaamuleŋdir
leeyano, uhupunkuneh wúuro
m'icaabenne dúlino. Wúuro úmár

m'ídekehne bujellihinken adék
aguyhunek umaasaŋo k'adohokum.

Nim Umuyhintor atéekinne
Samuwel. ⁴ Angu Samuwel akaan
maŋ ni atéekinemne. Adék ba
Betlihem. Bapúti ñanlaameku
bukooro andéker anrahálinem.
Kanda immerenŋ banfégi Samuwel
andewun dáde f'anñaŋunah
k'ammiihem anyéjem:

- Hóge básuum gúdekuntne?

⁵ Awaala ayéjeeniŋ:

- Oo a básuum! Bukanduku
Umuyhintor leeya ingi ninkinan
gídekuntne. Inini, ninkinan dékerenŋ
yicaalonŋ janaabo. Ubollahaŋdir,
údekirenŋ ba bukanku leeyaŋo.

Nim Samuwel ayéjne ñanlaameku
bukooro. Angu Samuwel afak
atéekin Jesi ingi imberenkinem
índiigeeno k'anyica janaabo
k'ahuyoreeniŋ ba busorhu leeyano.

⁶ Fo immerenŋ ampúturne Samuwel
aning úbáku Jesi m'aretuhne Eliyab.
Bafégem Samuwel ayéjoora: «Afefer
mara moŋon m'awonnáne na
aguyhuneŋ wúuro mu Umuyhintor
acaabenne ki k'aguy umaasaŋo!»

⁷ Kanda Samuwel bawoseni nim
Umuyhintor ayéjem:

- Úmár girenŋ! Buku uningum
kuwonnhánom ingi bikelihinem.
Ummu me raarumaarem k'aguy
umaasaŋo. Fégi baŋ, me búpájihum

uraagofono amburayburay ingi
umbu jamaño mara immeren
búpájihinin a arinku uraagofono ingi
h'ampirenkinah anfég gamukne.
Kanda me mungu gífegefeg biriman
a jamméejhu wúuro baman a
h'agune a hafithinem.

Nim Umuyhintor ayéjne Samuwel.

⁸ Angu Eliyab bawusunay, Jesi
ajellihin Samuwel úbárám
m'aretuhne Abinadab. Bafégem
Samuwel ayéj:

- Ummu faño Umuyhintor
caabendom.

⁹ Jesi akir ahuyor úbárám
m'aretuhne Sama. Bapútri Samuwel
afak ayéj:

- Wówo daguy úmár. Umuyhintor caabendom.

¹⁰ Jesi ahuyor imberemenj índiigeeno ímákila ingi inako k'adékuteeniñ k'ajellihin Samuwel. Kanda bafégeeniñ nip, ayéj Jesi:

- Immi Umuyhintor caabendeeniñ.

¹¹ Amiihem ayéjem:

- Karo imberenken índiigeeno anlitinaylitinay?

F'alóbne nim Jesi ayéjem:

- Wówo, litinayrenen! Afallári Dawuda m'afanumne n'atiir. Ummo bim bikooñhu saahanajo.

Samuwel ayéjem:

- Búuñor k'anhuyurom.

Dinfoolahoonuñ leeyano ni
pútururoñ.

¹² Anhuyurom k'adéker. Agida
Dawuda aronroñ hambaani.
Gupolhánom ayaanyaañ, ígihinem
ajónjoon, bígikinem ajóon. Bapútri
Umuyhintor ayéj Samuwel:

- Kenger k'udooh gúluno gu dúlino
k'uhupunom a bigof ki nim upiren
ujellihin m'ansorne mara mañ úmár
fankánam gicaabenne k'aguy
umaasaño!

¹³ Angu Umuyhintor balóbi nim,
Samuwel akeng k'adooh gúluno gu
dúlino k'ahupunom a bigoku
Dawuda. Nim gakanne k'afégaa

mara Umuyhintor, Dawuda
gacaabenne k'aguy umaasano. A
sígihu índoonenenkinem
gahupunemne dúlino. Samuwel
bakaani nim akeng adék ba a
bukooro b'aretuhne Rama. Afúrumi
bísibano bímár Jamméejhu
Umuyhintor akok imbi Dawuda dáde
k'anéerem gukib gújooni angu
ambabay ingi Umuyhintor.

(1 Sam.16:1-13)

Angu Díino acaabencanaaben Dawuda
k'adooh bunoohungu Sol k'aguy umaasahu
Israyel. Horaŋ akanne ki Díino acaabeni
Dawuda? N'ayikne sembe? Ni bígikinem
ajónne? Wówo. Lentaaren ho Díino ayéjne
Samuwel, « Me búpájihum uraagofono

amburayburay ingi umbu jamaño mara immeren búpájihinin a arinku uraagofonjo ingi h'ampirenkinéh anfég gamukne. Kanda me mungu gífegefeg biriman a jamméejhu wúuro baman a h'agune a hafithinem.»

Upiren uwosen a gubaarhu wúur, «Ummu wúur újooni! Bayaah bajóoni gakaanahne. Gasaliyesali dáde fo ayik bukaaf a bujuño.» Kanda gúduk ungo na, gañuumuloñuumul ingi jamaño, súumaaran ingi udikankánam, ayikyik jaman m'afoy. Lentaaren mara mintor, bayaaho ingi ho jamaño ankaanahne gínfekoonunne. Kanda Díino gafégefeg baman a jamméejo. Impirenon injodoonun jamaño, kanda dimpiren injodoonun Díino. Díino gafégefeg baman a jamméejenkintor. Apiren afég ni jamméejhu wúuro arahayne.

Marigeno, Dawuda atitiir. Úmár uhambaani
ba bareŋ, ukooñhu saahaŋ bareŋ. Yikireŋ
bayaah bajóoni. Kanda Díino,
jamméejhinem ganingne. Jamméejhu
Dawuda arenrenn. Apokunpokun Díino.
Afiyumemfiyum. Gúmár akanne Díino
acaabenem k'aguy umaasahu Israyel.

K'itifuroonun misaalhu Dawuda. Ho
Dawuda akanne jandiŋ baguyumne
umaasahu Israyel. Úfekineŋ na n'afiyumne
Díino.

A waato ámár jamanku didiirango
d'antéejayne ingi Israyel, jamanku
Filistiya, immeren ganñaamálinehne
jamanku Israyel. Ayik bísiba, armehu
Filistiya anguy na a montaña, ki armehu

Israyel anguy a montaña adúko anningay. Índoonenenku Dawuda, immeren angune na ingi armehu Israyel. Kanda Dawuda n'aronne uhambaani, annoonooh ingi báábám bikooñhu saahanajo.

Ayik bísiba, bááhu Dawuda abúuñom imbi índoonenenkinem k'adékideenin jafoolajo. Bapúti imbi índoonemen alahuneenin ingi armehu Israyel. Angu Ufilistiya úde ahar afúror a bákáshu armehu Filistiya. Akelikeli dáde. Bikelihinem apútpu metaran alallan. Busandi búde galahahne, kabayo ingi kilibito. Bísiba bísiba gafúti ayéjeh jamanku Israyel, «Caabenten údiigeen úmánduk k'irummin. Aji me ifañána hem, uguyhunon ñansókint; kanda aji údiigeen afañána me, mint iguyhunemin ñansókánan.» Banyennehini hómár, jamanku Israyel

ambenuh dáde, anñañánah, mara Ufilistiyo
úmár afufuuh dáde. Bayéji nim, Ufilistiyo
añoolin a bákáshu armehu Filistiya.

Angu Dawuda bafégi Ufilistiyo údenno ayéj,
«Úmár ingine hantañ?» Anyéjem, «Úmár,
gurethinem Goliyat. Gucum gucum
gafútohne k'alób ho uyennehinne inini.»

Angu Dawuda ayéj, «A, úmár mu
búuñaaarañe Umuyhintor, neerañ
gabollenkinehne k'asutun Umuyhintor ingi
armehu Umuyhintor. Me irumulinkinem!»
Kanda jamaño anlayam anyéjem, «Kanda fi
uhambaani ba bareñ. Úmár afufuuh, fi
utitiir. Dupiren k'ufañánaham!» Kanda
Dawuda ayéjeeniñ, «Díino akááñinkunum
k'ifañánaham.»

Fo Goliyat afak afútne, Dawuda agír

k'anrah ingi úmár. Dawuda laháran
busandi, laháran kilibit. Jigol ingi yamparan
bareŋ galahne.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

⁴² Angu Ufilistiyo afúror ingi
sembehinem ingi bikelihinem baman
a raaf. Gurethinem Goliyat. Awonn
na k'akorosoh Dawuda. Banningem
afég ni gupolhánom ayaan,
bígikinem ajóon mara Dawuda
hambaani agiday bareŋ. K'angu
Goliyat ajutiyem. ⁴³ Ayéjem:

- He fi! Karo ulahlah karo me jihi ii?
Gúmár gúdekirne ingi jigolhon ba
kunjum karo ingi me!

Bayéji nim adanka Dawuda a
harethu díinenkinin. ⁴⁴ Afak ayéjem:

- Hey! Dókulo way! Ibujhuno
k'idaamulo k'íneer lohaareño ingi
abónonku kanaanjo k'anfoola.

Nim Goliyat alóbne.

⁴⁵ Dawuda anoyindem ayéjem:

- Fi! Ífefeg mara ingi busandihen
ingi kabayhan ingi kilibithen
gúdekirne ba buñaamálinkum kanda
me a gurethu Umuyhintor
m'usutunne gídekehne
buñaamálinken. A gurethu Díino no
soldaaranku Israyel ambúuñahne
gídekuntne. ⁴⁶ Mañ gub faño
Umuyhintor akankáneh k'ifañánaho.
Icikuno k'ilek bigokon. Mañ bísibahu
bi gub gínekunehne lohaareño ingi
abónonku kanaanjo agááránku

soldaaranku Filistiya. Ikandir nim
jamanku duniyaŋo nip ampájihineh
mara imbi mint jamanku Israyel,
Díino inno bim. ⁴⁷ Jamaŋo immi nip
ampájihineh mara Umuyhintor
raarundaa busandi wola kabay ba
bupahunku jamaŋo. Fégi baŋ! Díino
fankánam amune biñaamo imbi. Te
ámár Díino akankáneh
k'ufañánahaŋ.

Nim Dawuda ayéjne. ⁴⁸ Bayéji nim
Ufilistiyo m'aretuhne Goliyat atéejar
Dawuda ba buñaamálinkinem.
Dawuda mees afiihiya ba biñaamo
ingi úmár. ⁴⁹ Afúnnor buwaalo a
koboorehinem akaan a yamparaŋo
k'ayíirimbin, k'ayíirimbin,
k'ayíirimbin k'apad. Buwaalo adék,

adék f'adék agíhem a bujuñ. Bujuño
anooba. Angu fo buwaalo agíhemne
f'anooba, anen fip ahuba. Baneni
biniironjo imbenj.

⁵⁰ Nim Dawuda acigorumne Ufilistiyo
k'abujom. Ingi yamparaño ingi
buwaalo gafañána hemne ni lahárañ
busandi. (1 Sam.17:42-50)

Angu Dawuda afiyumfiyum Díino dáde.
Díino akááñinemne k'afañána Goliyat.
Dawuda uhambaani ba bareñ. Atitiir.
Goliyat afufuuh. Kanda Dawuda
afiyumfiyum Díino. Angu Díino akanne ki
Dawuda abuj Goliyat. Armehu Filistiya,
f'anfégne ni Goliyat aniirone, angír.
Bísibaño bímár, Díino akanne ki armehu
Israyel anfañána armehu Filistiya.

Ni Dawuda apokunne Díino, n'afiyumne
Díino, Díino acaabenemne k'aguy
umaasahu Israyel. Sol, baniroy a biñaamo,
Dawuda adooh bunoo hukunom k'aguy
umaasahu Israyel.

Umaasaŋo uliiho m'amarane Israyel ingine
Sol. Úmár baniroy, Dawuda agune
umaasaŋo. Dawuda ingine umaasa újooni.
Ayikyik sembe dáde. Afaŋánafaŋána
ñanrumuku jamanku Israyel nip. Alah
bukooro b'aretuhne Jerusalem. Akaan ki
bukooro búmár aguy kapitalhu Israyel.

Dawuda ayikyik kunyik kúnde. Alód pale
ajóoni k'aguy na. Kanda ayikyik bísiba,
Dawuda awosen a jamméejhinem a
gubaaŋu bajónku palehinem.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

¹ Afúrumi na, Umaasaŋo m'ayéjuhne
Dawuda adék aguy a paleŋo. Bísiba
adék ahuy Anabila Natan. Natan
bapúti Dawuda ayéjem:

- Ingah! Me ii, me igune a paleŋo
inno ajóoninno n'ajóoninumaane ingi
hababaarhu sihayo te keeso no
Umuyhintor a cibiirhu búkáso
gagune. Inini, horaŋ guwosenne na?

Nim Umaasaŋo Dawuda ayéjne
Anabila Natan. ² Fo Dawuda alóbne
nim Natan ajoyindem ayéjem:

- Fi neŋen neŋen guwosenne a
jamméejhen déker k'ukaan, mara
Díino inno na a binankan.

Natan balóbi nim adak adoona.

³ Angu, jaketo Díino alób ingi Natan ayéjem:

⁴ – Inini fi ḡoolint ba imbi údoolhum Dawuda. Gúputi úyejem:

«Umuyhintor inini galóbne ayéj: Fi, Dawuda, ubarbar búlodukum jaame adé k'ipiren iguy na, kanda úduk akandukunum hómár. Daguy fi.

⁵ Úpájuli, me guyahadi a jaameḡo. Ninkinan Jamankum mi Israyel fam ífunnduroonunfunn a bukoku Esipt. Káriman d'éfúnduroonunne bim, baman bísibaḡo bi gub me guyahadi a jaame.....

⁷ Kanda fi, fi Dawuda eke ídekdek
ídek ífunnuro b'ujane bikooñhu
saahanjo k'upiren uguy seefhu
jamankum mi Israyel?

⁸ Íkááñinahinekááñinahin a hojon
hojon h'ujane bukaano.

Ifanjunfanjun ñanrumukon nip. Inini,
ikankáneh ki gurethen ayéega dáde.
Gurethen ayéegaháneh ininkaman
ñanraagofono índenno mi duniyajo.

⁹⁻¹⁰ Ikibhineh jamankum mi Israyel
didiira di immeren ammuyhunehe.
Na ganguyhunehe a básuumo ki
índukono dandéker
k'anyehenkeeniñ. Ninkinan
jamankum mi Israyel, fam
íneeroonunneer seefeno. Kanda a
waato nómar siyeno adúkoño

ganyehenkoonunyeheh dáde. Kanda
inini hómár dayik mara
ifanánankáneh ñanrumukánan nip.
Ininkhineh bádinken k’antifayeh a
bunoohunku Israyel. ¹¹ Inini,
uniirodir k’úwubaa ingi
maamaamankan idokuneh úduk imbi
jáberenken k’ininkem a bunoohumo.
Ikankáneh ki bunoohunkunom ayik
sembe. ¹² Úbákán úmár, úmár
gadékehne búlodukum jaameño
n’ólobne. Me ikankáneh ki
bádinkinem annooh a bunoohumo
baman dagurumaareñ.»

(1 Káronik 17:1-5, 7-12)

Angu, Dawuda asíibáásiib búlodhu jaameño
adénno. Ho Dawuda awosenne

asúumunsumun Díino dáde. Kanda Díino
síibaaraŋ ki Dawuda fankánam alódurom
jaame. Angu atéekin Dawuda mara úbárám
Sulemaani alódhuneh jaameŋo adénno.
Dawuda aparehineh hólodumo, ki ganiroy,
úbárám alód jaameŋo adénno.

Dawuda asúumunsumun Díino dáde
n'abúuñahemne. Angu Díino ajíkirindem
bújikirin búde iniman n'ajíkirindne
Ibrahiima fam. Lentaarenj ho Díino
ajíkirindne Ibrahiima. Ayéjemyej mara
m'apahunkunehne jamaŋo, úmár
afúrumokuneh a dimbayahu Ibrahiima.
Inini, Dawuda mees, Díino
ajíkirindemjikirind mara m'apahunkunehne
jamaŋo, úmár afúrumokuneh a dimbayahu
Dawuda. Úmár aguyhuneh umaasa iniman
Dawuda, kanda Díino akankánamne k'aguy

umaasa baman dagurumaarenj. Aguyhune
umaasahu duniyaŋo nip. Anrethinem
Umaasaŋo mu Díino Acaabenne. Nim Díino
ajíkirindne Dawuda.